

Ny Bokin'i Daniela — Laharana Fahavalo amby Roapolo

Rindrina

Jeff Pippenger

2023-12-23

I Nebukadnezara dia maneho ny fiandohan'ny Advantisma, ny fiandohan'i Etazonia, ny fiandohan'ny tandroka Protestanta ary ny fiandohan'ny tandroka Repoblikana. I Belsazara kosa dia maneho ny faran'ireo tsipika rehetra ireo.

Nebokadnezara dia maneho ny tantaran'ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa hatramin'ny taona 1798 ka hatramin'ny 1844, ary ny fiandohan'ny fitsarana famotopotorana ataon'Andriamanitra. Mifanaraka amin'ny Daniela toko voalohany ny fijoroany ho vavolombelona. Belsazara kosa dia maneho ny tantaran'ny hafatry ny anjely fahatelo hatramin'ny 1989 ka hatramin'ny lalàn'ny Alahady, ary ny fiandohan'ny fitsarana fanatanterahana ataon'Andriamanitra. Mifanaraka amin'ny Daniela toko voalohany ka hatramin'ny fahatelo ny fijoroany ho vavolombelona.

I Nebokadnezara dia manamarika ny fiasaran'ny “fotoana fito” izay nanjo ny fanjakan'i Isiraely avaratra tamin'ny 1798, rehefa naverina taminy ny fanjakany, taorian'ny niainany tamin'ny fon'ny bibidia. Ny fijoroany ho vavolombelona dia mitohy mandra-pisokafan'ny fitsarana famotorana amin'ny fiasaran'ny “fotoana fito” izay nanjo ny fanjakan'i Joda atsimo tamin'ny 1844. Ao amin'ny fijoroany ho vavolombelona, ny teny hoe “ora” dia maneho ny hafatry ny ora fitsarana nambaran'ily anjely voalohany, ary avy eo indray dia maneho ny fahatongavan'izany hafatra izany. Ny “ora” ao amin'ny fijoroany ho vavolombelona dia manamarika ny 1798 sy ny 1844, izay samy maneho ny famaranana ny fahatezerana voalohany sy ny fahatezerana farany avy.

Ny fiasaran'i Belsazara dia voamariky ny soratra miafina izay mitovy amin'ny dimy arivo sy roanjato amby roapolo. Ny “fito andro,” na aseho ho “ora” izany, na “fampielezana,” na “dimy arivo sy roanjato amby roapolo,” dia tandindon'ny fitsarana. Ny fitsarana an'i Nimroda dia “fampielezana,” ny an'i Nebokadnezara dia “fito andro,” ary ny an'i Belsazara dia dimy arivo sy roanjato amby roapolo. Raha nitsara ireo lehilahy mendrika telo Nebokadnezara, dia nasainy nafana “fito heny” mihoatra noho ny mahazatra ny lafaoro.

Ny fitsarana ny “fito andro” dia marihina amin'ny fahatongavan'ny hafatra voalohany sy ny fahatongavan'ny hafatra fahatelo. Ny fiasaran'ny Adventisma Millerita tamin'ny 1863 dia manomboka amin'ny fandavana ny foto-pampianaran'ny “fito andro,” ary enina amby roapolo sy zato taona tatỳ aoriana, tamin'ny 1989, dia tonga ny “fotoanan'ny farany” ho an'ny tantaran'ny anjely fahatelo. Ny enina amby roapolo sy zato dia tandindon'ny “fito andro”; koa ny fiasaran'ny hetsiky ny anjely voalohany tamin'ny 1863, hatramin'ny fiandohan'ny hetsiky ny anjely fahatelo tamin'ny 1989, dia ampifandraisin'ny “fito andro” amin'ny alalan'ily enina amby roapolo sy zato ara-tandindona.

Kanefa ny fijoroana vavolombelona momba ny fahalavoan'i Belsazara ao amin'ny Daniela toko faha-dimy dia mampianatra fa tsy misy mahita ny fitsaran'ny "fotoana fito", na dia voasoratra eo amin'ny "rindrina" aza izany. Ho an'ily tandroka Repoblikana, ny fitsarana dia voasoratra eo amin'ny "rindrin'ny fisarahan'ny fiangonana sy ny fanjakana" an'i Thomas Jefferson, izay esorina ao amin'ny Daniela toko faha-dimy. Ho an'ily tandroka Protestanta marina, ny fitsarana dia voasoratra eo amin'ireo tabilao masina roa izay ahantona eo amin'ny "rindrina" mba hihazakazahan'izay mamaky izany. Kanefa, ao amin'ny fahajamban'i Laodikia dia tsy hay fantarina ireo teny. Amin'ireo tranga roa ireo, ny tenin'ny fitsarana dia maneho fa samy lanjaina amin'ny mizana ilay tandroka Protestanta marina sy ilay tandroka Repoblikana, ka hita fa tsy ampy. Ny tantaran'i Belsazara dia manana hafatra ho an'ily tandroka Repoblikana, izay maneho ireo firenena eran-tany.

"Eo amin'ny tantaran'i Nebokadnezzara sy Belsazara, Andriamanitra dia miteny amin'ny firenena ankehitriny." *Signs of the Times*, 20 Jolay 1891.

Ny tantaran'i Belsazara dia manana hafatra koa ho an'ily tandroka protestanta, izay maneho ny vahoakan'izao tontolo izao.

"Ao amin'ny tantaran'i Nebokadnezzara sy Belsazara, Andriamanitra dia miteny amin'ny vahoaka ankehitriny." *Bible Echo*, 17 Septambra 1894.

Ny fahotan'i Belsazara dia maneho ny fahotan'ireo tandroka roa amin'ily bibidia avy amin'ny tany. Ny fahotan'ny tandroka tsirairay dia hita amin'ny fandavany ireo fahamarinana iorenany, na dia manana fahalalana feno momba izany fahamarinana izany aza izy. Ny tandroka Repoblikana dia tompon'andraikitra eo anatrehan'ny fahazavan'ny Lalàm-panorenana, sy ny tantara tany am-piandohana tamin'ny namoahana io antontan-taratasy masina io, nefa efa nolavina tsikelikely hatramin'izay. Rehefa miteny tahaka ny dragona ilay firenena dia ho nesorina ny rindrina ara-panoharana mampisaraka ny fiangonana sy ny fanjakana. Ho an'ily tandroka Protestanta marina, ny fahazavana avy amin'ny tantaran'ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa, fony naorina ny fanorenana, dia nolavina tsikelikely, ary mbola hitohy holevina hatrany izany, mandra-pahatongan'ny "rindrina" dia ny lalàn'Andriamanitra koa, amin'ny farany, holavina.

"Ny mpaminany eto dia mamaritra vahoaka iray izay, amin'ny fotoanan'ny fialana ankapobeny amin'ny fahamarinana sy ny fahitsiana, no mikatsaka ny hamerina amin'ny laoniny ireo foto-kevitra izay iorenan'ny fanjakan'Andriamanitra. Izy ireo no mpanamboatra ny triatra izay natao teo amin'ny lalàn'Andriamanitra—dia ny manda izay napetrany manodidina ireo voafidiny ho fiarovana azy, ary ny fankatoavana ireo didiny momba ny rariny sy ny fahamarinana ary ny fahadiovana no ho fiarovana mandrakizainy.

"Amin'ny teny manana hevitra mazava tsy azo afangaro, dia asehon'ny mpaminany ny asa manokana ataon'ity vahoaka sisa ity izay manarina ny manda. 'Raha ahodinareo tsy hanitsakitsaka ny Sabata ny tongotrareo, ka tsy hanao izay sitrakareo amin'ny androko masina; ary raha antsoinareo hoe fifaliana ny Sabata, dia ny masina an'i Jehovah sady mendrika homem-boninahitra; ary raha omem-boninahitra Izy, ka tsy manao ny lalanareo ianareo, na mitady izay sitrakareo, na miteny ny teninareo avy: dia hiravoravo amin'i Jehovah ianareo; ary

hampitaingiko eny amin'ny fitoerana avo amin'ny tany, ary hovelomiko amin'ny lovan'i Jakoba rainao: fa ny vavan'i Jehovah no efa niteny.' Isaia 58:13, 14." Mpaminany sy Mpanjaka, 677, 678.

Ang metodolohiyang biblikal na inihayag ng mga anghel kay William Miller ay kumakatawan sa mga kautusang panghula ng Diyos, at di-gaya ng sinaunang Israel, ang makabagong Israel ay dapat maging mga katiwala hindi lamang ng kautusan ng Sampung Utos, kundi maging ng mga propesiya.

“Andriamanitra dia niantso ny fiangonany amin'izao andro izao, tahaka ny niantsoany ny Isiraely fahiny, mba hijoro ho fahazavana eto an-tany. Tamin'ny alalan'ily famaky lehibe dia ny fahamarinana, dia ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa ary fahatelo, no nanasarahany azy ireo tamin'ny fiangonana sy tamin'izao tontolo izao, mba hitondrany azy ho amin'ny fifanakaikezana masina Aminy. Nataony ho mpitahiry ny lalàny izy ireo, ary natolony azy ny fahamarinana lehibe momba ny faminaniana ho an'izao andro izao. Tahaka ireo tenin'Andriamanitra masina natolotra tamin'ny Isiraely fahiny, dia fitokisana masina ireo ka tokony hampitaina amin'izao tontolo izao. Ny anjely telo ao amin'ny Apokalypsy 14 dia maneho ny olona izay manaiky ny fahazavan'ny hafatr'Andriamanitra ka mivoaka ho toy ny solontenany haneno ny fampitandremana manerana ny halava sy ny sakan'ny tany. Kristy dia manambara amin'ireo mpanaraka Azy hoe: 'Ianareo no fahazavan'izao tontolo izao.' Ho an'ny fanahy rehetra izay manaiky an'i Jesosy dia miteny ny hazo fijalian'i Kalvary hoe: 'Indro ny hasarobidin'ny fanahy: “Mankanasa any amin'izao tontolo izao, ka mitoria ny filazantsara amin'ny olombelona rehetra.” Tsy misy na inona na inona tokony havela hanakana izany asa izany. Izy no asa manan-danja indrindra ho an'izao andro iainana izao; tokony hahatratra lavitra tahaka ny mandrakizay izy. Ny fitiavana izay nasehon'i Jesosy tamin'ny fanahin'ny olona tao amin'ny sorona izay nataony ho fanavotana azy ireo no hampihetsika ny mpanaraka Azy rehetra.” Testimonies, boky faha-5, 455.

Ny “fahamarinana lehibe momba ny faminaniana,” izay nentin'ny anjely, ary naorina tamin'ny alalan'ny asan'i William Miller, dia “fitokisana masina tsy maintsy ampitaina amin'izao tontolo izao.” Ny lalàn'ny Didy Folo, ny lalàn'ny natiora, ny lalàn'ny fahasalamana ary ny lalàn'ny fandalinana ny faminaniana dia nomen'ily Mpanome Lalàna Lehibe iray ihany; ary ny fandavana Didy iray dia fandavana azy rehetra. Ny fandavana ny fomba fiasa nomena an'i William Miller dia nanomboka fikomiana miandalana, izay hitarika amin'ny farany ny Advantisma handà ny Sabata andro fahafito.

“Manana ady amin'ny vahoakany izay mihambo ho Azy ny Tompo amin'izao andro farany izao. Amin'izao ady izao dia handray lalana mifanohitra tanteraka amin'ily nalehan'i Nehemia ny olona eo amin'ny toerana misy andraikitra. Tsy hoe tsy hiraharaha sy hanamavo ny Sabata ihany ny tenany, fa hiezaka koa izy ireo hanakana ny hafa tsy hitandrana izany amin'ny fandevenana azy ao ambanin'ny fako navelan'ny fomba amam-panao sy ny lovantsofina. Ao amin'ny fiangonana sy amin'ny fivoriambe lehibe eny an-kalamanjana, dia hanery ny vahoaka ny mpitandrana ny amin'ny tsy maintsy hitandremana ny andro voalohan'ny herinandro. Misy loza eny an-dranomasina sy eny an-tanety; ary hitombo ireo loza ireo, ka hisy voina iray hanaraka akaiky ny iray hafa; ary ilay antokon'olona kely

mitandrana ny Sabata noho ny feon'ny fieritreretana no hotondroina ho ireo mitondra ny fahatezeran'Andriamanitra ho amin'izao tontolo izao noho ny tsy fankatoavany ny Alahady.”

“Manosika izao lainga izao Satana mba hahababoany izao tontolo izao. Ny drafitra ataony dia ny hanery ny olona hanaiky ny fahadisoan-kevitra. Mandray anjara mavitrika izy amin'ny fampielezana ny fivavahana sandoka rehetra, ary tsy hiahotra na inona na inona amin'ny ezaka ataony hampanjakana fampianaran-diso. Eo ambanin'ny saron'ny hafanam-po ara-pivavahana, ny olona, voataonan'ny fanahiny, dia namorona fampijaliana faran'izay mahery setra indrindra ho an'ny namany, ary nampahory azy ireo tamin'ny fijaliana mahatsiravina indrindra. Satana sy ireo irany dia mbola manana izany fanahy izany ihany; ary haverina amin'izao androntsika izao ny tantaran'ny lasa.

“Misy olona izay nametraka ny sainy sy ny sitrapony hanatanteraka ny ratsy; ao amin'ny lalina maizin'ny fony no nanapahany izay heloka hataony. Ireo olona ireo dia mamitaka ny tenany. Nandà ny fitsipika lehibe momba ny fahamarinana avy amin'Andriamanitra izy, ary nosoloiny fenitra noforoniny ho azy izany, ka rehefa ampitahainy amin'io fenitra io ny tenany dia ambara fa masina izy. Havelan'ny Tompo hasehony izay ao am-pony izy, ka haneho amin'ny asany ny fanahin'ilay tompo izay mifehy azy. Havelany hasehony amin'ny fomba itondrany ireo izay mahatoky amin'ny fitakian'ny lalàny ny fankahalany ny lalàny. Ny fanahy mitovy amin'ilay firehetam-po ara-pivavahana nanosika ny vahoaka maro izay nanombo tamin'ny hazo fijaliana an'i Kristy no hanetsika azy. Ny fiangonana sy ny fanjakana dia hiray ao anatin'ilay firindrana ratsy mitovy ihany.”

“Ny fiangonana amin'izao andro izao dia nanaraka ny dian'ny Jiosy fahiny, izay nanilika ny didin'Andriamanitra noho ny fomban-drazany. Efa novany ny fitsipika, notapahiny ny fanekena mandrakizay, ary ankehitriny, tahaka ny tamin'izany, dia fireharehana sy tsy finoana ary tsy fahatokiana no vokany. Ny tena toetrany dia aseho amin'ireto teny ireto avy amin'ny hiran'i Mosesy: ‘Efa nandoto ny tenany izy; ny tsiny aminy dia tsy tsin'ny zanany; taranaka miolakolaka sy mivadika izy. Toy izany va no hamalianareo an'i Jehovah, ry vahoaka adala sy tsy hendry? Tsy Izy va no Rainao, Izay nahazo anao? Tsy Izy va no nanao anao sy nampiorina anao?’” Review and Herald, 18 Martsa 1884.

Ny fandavan'i Adventisma tanteraka ny fahamarinana dia miseho amin'ny lalàn'ny Alahady, raha averin'i Adventisma ny tantaran'i Isiraely fahiny, rehefa “atosiky ny fanahy iray ihany amin'ny hafanam-po ara-pivavahana izay nanosika ny vahoaka marobe hanombo ny hazo fijaliana an'i Kristy; ny fiangonana sy ny fanjakana dia hitambatra ao amin'izany firindrana lo iray izany.” Ny fikomiana miandalana ataon'i Adventisma dia aseho ao amin'ny Ezekiela toko faha-valo, amin'ireo fahavetavetana efatra izay mitombo hatrany, ka manamarika ara-paminaniana ireo taranaka efatra amin'i Adventisma izay nanomboka tamin'ny 1863. Ny fahavetavetana farany dia rehefa miankohoka amin'ny masoandro ireo mpitarika ao Jerosalema.

Ary nampidiriny ho eo amin'ny kianja anatiny amin'ny tranon'i Jehovah aho; ary, indro, teo am-baravarany ny tempolin'i Jehovah, teo anelanelan'ny lavarangana fidirana sy ny alitara, dia nisy lehilahy tokony ho dimy amby roa-polo, ny lamosiny nitodika nankany amin'ny tempolin'i Jehovah, ary ny tavany nitodika nankany atsinanana; ary niankohoka tamin'ny masoandro nankany atsinanana izy. Dia hoy Izy tamiko: Efa hitanao va izany, ry zanak'olona?

Moa zavatra maivana amin'ny taranak'i Joda va ny fanaovany ny fahavetavetana izay ataony eto? Fa nofenoiny herisetra ny tany, ary niverina indray izy mba hampahatezitra Ahy; ary, indro, apetrany amin'ny orony ny rantsankazo. Koa Izaho kosa hanao amin-katezerana; ny masoko tsy hiantra, ary tsy hamindra fo Aho; ary na dia hiantso mafy eo an-tsofiko aza izy, dia tsy hihaino azy Aho. Ezekiel 8:16–18.

Ny fitsarana izay tanterahina amin'izany fotoana izany dia aseho an-tsary ao amin'ilay “ora” nitsarana an'i Belsazara.

Mpanjaka Belsazara nanao fanasana lehibe ho an'ny andrianany arivo lahy, ary nisotro divay teo anatrehan'izany arivo izany. Ary Belsazara, raha mbola nanandrana ny divay izy, dia nandidy mba hoentina ny fanaka volamena sy volafotsy izay nalain'i Nebokadnezara rainy avy tao amin'ny tempoly izay tany Jerosalema, mba hisotroan'ny mpanjaka sy ny andrianany sy ny vadiny ary ny vaditsindranony ao aminy. Dia nentina ny fanaka volamena izay nalaina avy tao amin'ny tempolin'ny tranon'Andriamanitra izay tany Jerosalema; ary ny mpanjaka sy ny andrianany sy ny vadiny ary ny vaditsindranony dia nisotro tao aminy. Nisotro divay izy, ary nidera ireo andriamanitry ny volamena sy ny volafotsy sy ny varahina sy ny vy sy ny hazo ary ny vato. Tamin'izay ora izay indrindra dia niseho ny rantsan-tànan'olona ka nanoratra tandrifin'ny fanaovan-jiro teo amin'ny lalotra amin'ny mandan'ny lapan'ny mpanjaka; ary hitan'ny mpanjaka ny ampahany amin'ilay tànana izay nanoratra. Dia niova ny tavan'ny mpanjaka, ary nampitebiteby azy ny eritreriny, ka nivaha ny tonon-taolany teo am-balahany, ary nifampikasoka ny lohaliny. Niantso mafy ny mpanjaka mba hampidirina ny mpanandro sy ny Kaldeana ary ny mpisikidy. Dia niteny ny mpanjaka ka nanao tamin'ny olon-kendrin'i Babylona hoe: Na zovy na zovy no hamaky izao soratra izao ka hampahafantatra ahy ny heviny, dia hotafiana jaky izy, ary hisy rojo volamena eo amin'ny vozony, sady ho mpanapaka fahatelo amin'ny fanjakana. Dia niditra ny olon-kendrin'ny mpanjaka rehetra; nefa tsy nahay namaky ny soratra izy, na nampahafantatra tamin'ny mpanjaka ny heviny. Dia raiki-tahotra indrindra Belsazara mpanjaka, ary niova tao aminy ny tavany, ary very hevitra ny andrianany. Daniela 5:1–9.

Tamin'io “ora io ihany” nahatongavan'ny fitsaran'i Belsazara io, dia natsipy tao anatin'ny lafaoro i Sadraka sy Mesaka ary Abednego, ilay lafaoro izay nafanaina “impito” mihoatra noho ny mahazatra.

Ankehitriny, raha vonona ianareo, dia amin'izay ora handrenesanareo ny feon'ny anjomara, sodina, lokanga, harpa, psalteriona, sy valiha, ary ny karazan-kira rehetra, dia miankohofa ka mivavaha amin'ny sarin-javatra izay nataoko; tsara izany. Fa raha tsy mivavaka ianareo, dia hatsipy amin'izany ora izany ihany ho eo afovoan'ny lafaoro mirehitra afo be; ary iza moa izany Andriamanitra hahavonjy anareo amin'ny tanako? Dia namaly ka niteny tamin'ny mpanjaka i Sadraka sy Mesaka ary Abednego hoe: Ry Nebokadnezara ô, tsy mila mitandrana hamaly anao amin'izao zavatra izao izahay. Raha izany tokoa, dia hain'Andriamanitray izay tompoinay ny mamonjy anay amin'ny lafaoro mirehitra afo be, ary hovanjeny amin'ny tananao izahay, ry mpanjaka ô. Fa raha tsy izany, dia aoka ho fantatrao, ry mpanjaka ô, fa tsy hanompo ny andriamanitrao izahay, ary tsy hivavaka amin'ny sarin-javatra volamena izay najoronao. Dia feno fahatezerana Nebokadnezara, ary niova tarehy taminy ny fijerin'ny tavany

tamin'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego; koa niteny izy ka nandidy mba hafanaina impito mihoatra noho izay fanaony hafanaina ny lafaoro. Daniela 3:15–19.

Ny “ora” fitsarana ho an'i Belsazara dia ilay “ora” fitsarana ihany koa ho an'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego, ary amin'ireo andalana roa ireo dia aseho ho tandindon'izany fitsarana izany ny “impito.” Ireo lehilahy mendrika telo dia maneho ireo vavolombelona roa izay miakatra miaraka amin'ny rahona ho any an-danitra ho faneva amin'ilay “ora” isehoan'ilay horohoron-tany lehibe amin'ny Lalàn'ny Alahady, ary Belsazara kosa dia maneho ny fitsarana amin'ny fandranganana ny firenena izayentina manjo ilay bibidia eto an-tany amin'io “ora” io indrindra.

Hitohy ao amin'ny lahatsoratra manaraka ny fandalinantsika ny fitsaran'i Belsazara.

“Maneho alahelo fatratra ao an-tsaiko aho noho ny fari-piainan'ny toe-panahy araka an'Andriamanitra izay iva eo amin'ny vahoakantsika. Ary rehefa mieritreritra ny loza nambara tamin'i Kapernaomy aho, dia mieritreritra koa aho fa ho lehibe lavitra noho izany ny fanamelohana izay hihatra amin'ireo izay mahalala ny fahamarinana nefa tsy nandeha araka ny fahamarinana, fa araka ny pitik'afo nateraky ny fandrehitany ny azy ihany. Amin'ny fotoan'ny alina dia miteny amin'ny vahoaka amin'ny fomba tena manetriketrika aho, miangavy azy ireo hanontany ny feon'ny fieritreretany manokana hoe: Inona moa aho? Kristiana va aho, sa tsia? Efa nohavaozina va ny foko? Efa namolavola ny toetrako va ny fahasovan'Andriamanitra izay manova? Efa nibebahako va ny fahotako? Efa niaikenako va izany? Efa voavela va izany? Iray amin'i Kristy va aho tahaka ny maha-iray Azy amin'ny Ray? Halako va ankehitriny izay tiako fahiny? Tiako va ankehitriny izay nolaviko fahiny? Ataoko ho fatiantoka va ny zavatra rehetra noho ny halehiben'ny fahalalana an'i Kristy Jesosy? Tsapako va fa fananana novidin'i Jesosy Kristy aho, ary fa isan'ora dia tsy maintsy manokan-tena ho amin'ny fanompoana Azy aho?”

“Isika dia mitsangana eo amin'ny tokonam-baravaran'ny toe-javatra lehibe sy manetriketrika. Ny tany manontolo dia tsy maintsy hazavain'ny voninahitry ny Tompo, tahaka ny anaronan'ny rano ny lalan'ny lalina lehibe. Tanteraka ny faminiana, ary fotoan-tsarotra sy mavesatra no eo anoloantsika. Ny fifanolanana taloha izay toa nangina nandritra ny fotoana ela dia hovelomina indray, ary hisy fifanolanana vaovao hipoitra; ny vaovao sy ny taloha dia hifangaro, ary izany dia hitranga tsy ho ela akory. Ny anjely dia mihazona ny rivotra efatra mba tsy hitsoka izany, mandra-pahatongan'ny asa fampitandremana voafaritra homena izao tontolo izao; nefa miangona ny tafio-drivotra, mivangongo ny rahona, vonona hipoaka amin'izao tontolo izao, ary ho an'ny maro dia ho tahaka ny mpangalatra amin'ny alina izany.

“Maro no nitsiky ka tsy nety nino raha nilazanay azy ireo, roapolo sy telopolo taona lasa izay, fa ny Alahady dia hamporisihina amin'izao tontolo rehetra izao, ary hisy lalàna hatao hanery ny fitandremana azy sy hanerena ny feon'ny fieritreretana. Hitantsika ankehitriny ny fahatanterahany. Izay rehetra nolazain'Andriamanitra ny amin'ny hoavy dia ho tanteraka tokoa; tsy hisy zavatra iray ho diso amin'izay rehetra nolazainy. Ny Protestantisma dia maninjitra tanana manerana ny hantsana ankehitriny mba hifandray tanana amin'ny fahefana papaly, ary misy firaisan-kina amboarina mba hanitsakitsahana sy hanafoana tsy ho hita intsony ny Sabatan'ny didy fahefatra; ary ilay lehilahin'ny ota, izay, noho ny fanosehan'i Satana, no nametraka ilay sabata sandoka, ity zanaky ny fahefana papaly ity, dia hasandratra

mba hisolo ny toeran'Andriamanitra.”

“Ny lanitra manontolo dia aseho amiko ho miambina ny fisehoan-javatra mivelatra tsikelikely. Hisy krizy haseho ao amin'ily fifanandrinana lehibe sy naharitra ela momba ny fitondran'Andriamanitra ety an-tany. Zavatra lehibe sy manapaka no tsy maintsy hitranga, ary izany dia tsy ho ela akory. Raha misy fahatarana, dia ho voahelingelina ny toetran'Andriamanitra sy ny seza fiandrianany. Misokatra ny trano fitahirizan'ady any an-danitra; ny tontolon'Andriamanitra manontolo sy ny fitaovany rehetra dia vonona. Teny iray monja no hambaran'ny fahamarinana, ary hisy fanehoana mahatahotra ety ambonin'ny tany, dia ny fahatezeran'Andriamanitra. Hisy feo sy kotrokorana sy tselatra sy horohoron-tany ary fandravana maneran-tany. Ny fihetsika rehetra ao amin'ny tontolon'ny lanitra dia mba hanomana izao tontolo izao ho amin'ily krizy lehibe.”

“Ny hafanam-po dia mandray ho azy ny singa rehetra eto an-tany; ary amin'ny maha-vahoaka izay nahazo fahazavana lehibe sy fahalalana mahagaga antsika, maro amin'izy ireo no aseho amin'ireo virijina dimy natory niaraka tamin'ny jirony, nefa tsy nanana diloilo tao anaty fitondrany; mangatsiaka, tsy mahatsapa, manana toe-panahy araka an'Andriamanitra malemy sy miha-levona. Raha mbola miparitaka kosa ny fiainam-baovao iray ka mitsiry avy any ambany ary mihazona mafy ny fitaovan'i Satana rehetra, ho fanomanana ny fifanandrinana sy ady lehibe farany, dia misy koa fahazavana sy fiainana ary hery vaovao midina avy any ambony, ka mandray ny vahoakan'Andriamanitra izay tsy maty, tahaka ny maha-maty ny maro amin'izao fotoana izao, amin'ny fahadisoana sy ny ota. Ny vahoaka izay hahita ankehitriny, amin'izay miseho eo anoloantsika, izay ho avy amintsika tsy ho ela, dia tsy hitoky intsony amin'ny famoronana olombelona, fa hahatsapa fa ny Fanahy Masina dia tsy maintsy ekena, raisina, aseho eo anatrehan'ny vahoaka, mba hahafahany miady ho an'ny voninahitr'Andriamanitra sy miasa hatraiza hatraiza eny amin'ny lalan-kely sy ny lalambe eo amin'ny fiainana, ho famonjena ny fanahin'ny namany. Ny Vatolampy mandrakizay ihany no vatolampy tokana azo antoka sy mafy orina. Izay ihany no voaaro, dia ireo izay manorina eo ambonin'io Vatolampy io.”

“Ireo izay mbola mihevitra araka ny nofo ankehitriny, na dia eo aza ny fampitandremana nomen'Andriamanitra ao amin'ny Teniny sy tamin'ny alalan'ny fanambaran'ny Fanahiny, dia tsy mba hiray na oviana na oviana amin'ny fianakaviana masin'ny voavotra. Ara-nofo izy, latsa-pisainana, ary zava-betaveta eo imason'Andriamanitra. Tsy mbola nohamasinina tamin'ny fahamarinana izy. Tsy mpiray amin'ny toetra maha-Andriamanitra izy, ary tsy mbola naharesy ny tena sy izao tontolo izao mbamin'ny fitiavany sy ny filany. Ireo toetra ireo dia hita manerana ny fiangonantsika, ary vokatr'izany dia osa sy marisarisa ary efa ho faty ny fiangonana. Tsy tokony hisy fijoroana ho vavolombelona tsy miraharaha intsony ankehitriny, fa fijoroana hentitra sy mazava tsara, mananatra ny fahalotoana rehetra ary manandratra an'i Jesosy. Isika amin'ny maha-vahoaka antsika dia tsy maintsy ho eo amin'ny toe-panahin'ny fiandrasana, miasa sy miandry sy miambina ary mivavaka.”

“Ity fanantenana mahafaly ny amin'ny fisehoan'i Kristy fanindroany ity dia tokony haseho matetika amin'ny vahoaka, miaraka amin'ireo zava-misy manetriketrika ao aminy; ny fiandrasana ny fisehoan'ny Tompontosika Jesosy tsy ho ela, ho avy amin'ny voninahiny, dia

hitrika amin'ny fiheverana ny zavatra eto an-tany ho zava-poana sy tsinontsinona. Ny voninahitra na ny haja rehetra araka izao tontolo izao dia tsy misy vidiny, fa ny tena mino dia miaina ambonin'izao tontolo izao; ny diany dia mandroso mankany an-danitra. Mpitety tany sy vahiny izy. Any ambony ny zom-pireneny. Angoniny ao amin'ny fanahiny ny tara-masoandron'ny fahamarinan'i Kristy, mba hahatonga azy ho jiro mirehitra sy mampirapiratra ao amin'ny haizina ara-pitondrantena izay nandrakotra izao tontolo izao. Endrey ny herin'ny finoana, ny fahaveloman'ny fanantenana, ny hafanan'ny fitiavana, ny fahamasinana sy ny hafanam-po voatokana ho an'Andriamanitra izay hita ao aminy, ary endrey ny fahasamihafana mazava tsara eo aminy sy izao tontolo izao! 'Koa miambena ianareo, ka mivavaha mandrakariva, mba ho isaina ho mendrika handositra izany zavatra rehetra izany izay ho tonga, sy hitsangana eo anatrehan'ny Zanak'olona.' 'Koa miambena ianareo, fa tsy fantatrareo izay ora hihavian'ny Tomponareo.' 'Koa aoka ho vonona koa ianareo; fa amin'izay ora tsy ampoizinareo no hihavian'ny Zanak'olona.' 'Indro, avy tahaka ny mpangalatra Aho. Sambatra izay miambina ka mitandrana ny fitafiany.'” Pamphlets, 38–40.